

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 4 februari 1960

In deze vergadering maakte Hogerzeil zijn voornemen bekend aan het einde van het jaar af te treden als voorzitter van het Genootschap. Het Ledencongres zal dus een voorstel bereiken voor het benoemen van een nieuwe voorzitter.

Besproken werd de betekenis voor het N.H.G. van het boek van Buma „Beschouwingen over de plaats van de huisarts in de Nederlandse gezondheidszorg” en van het proefschrift van Van der Wielen „De huisarts en de doeltreffendheid van zijn aandeel in de gezondheidszorg”; gehoopt werd, dat deze studies in de Centra onderwerpen van discussie zullen zijn.

Besloten werd als proef enkele korte N.H.G.-films te laten maken over praktische onderwerpen. Deze films zullen dan aan de Centra ter beschikking worden gesteld. Later kan dan eens gedacht worden aan een grotere N.H.G.-film, die de N.H.G.-gedachte in beeld brengt.

Het plan van het Dagelijks Bestuur om in maart een bijeenkomst te houden van het N.H.G.-bestuur met de Adviescommissies, de Landelijke Studiegroepen en vertegenwoordigers der Centra werd goedgekeurd. Het motto van deze vergadering „In hoeverre kan mijn Commissie, c.q. Studiegroep, de Centra van nut zijn” zal worden belicht door inleiders uit de C.W.O., de Commissie Nascholing, de Commissie voor Redactie van „huisarts en wetenschap”, de studiegroep „Praktijkvoering” en de studiegroep „Artikelendocumentatie”. Een ruime gelegenheid tot discussie zal de aanwezigen worden geboden, want dit onderwerp wordt van het grootste belang geacht voor het verkrijgen van een juist inzicht in de wederkerige bijstand, welke de organen van het Genootschap elkaar kunnen verlenen.

Contact met de Centra bleek er geweest te zijn in de vorm van een bezoek van een bestuurslid aan de Centra Arnhem en Haarlem. Bovendien was de voorzitter van het Centrum Arnhem in de vergadering aanwezig om bijzonderheden mede te delen over de gang van zaken in zijn Centrum. Naast de uitstekende geest, die in dit Centrum heerst en de grote zelfwerkzaamheid der leden, viel ook de activiteit van het Centrumbestuur op, welke door de leden werd beschouwd als een stimulans voor hun eigen zelfwerkzaamheid. Het enthousiasme, dat in dit Centrum voor het N.H.G. bestaat, deed weldadig aan en gehoopt werd, dat dit zich zo spoedig mogelijk ook zal uiten in een publikatie in „huisarts en wetenschap” over de in Arnhem en omstreken verrichte onderzoekingen en over de toegepaste methodieken en de resultaten daarvan. In de jury, belast met de beoordelingen voor de toekenning van de jaarlijkse N.H.G.-prijs werd Frese benoemd.

De voorzitter van de studiegroep „Praktijkvoering” gaf een overzicht van de werkzaamheden van zijn studiegroep, die ook reeds in subgroepen een aantal onderwerpen bleek te bestuderen, zoals sterilisatie, instrumentarium, apotheek, laboratorium, geluidsisolatie en financiële administratie. Besloten werd, dat rapporten eerst aan het N.H.G.-bestuur zullen worden uitgebracht en na goedkeuring zullen worden vrijgegeven voor publikatie in „huisarts en wetenschap”. Eveneens werd besloten over te gaan tot het door tussenkomst van het N.H.G.-secretariaat verkrijgbaar stellen van gezinsenveloppen voor het opbergen der werkkaarten. Het N.H.G.-bestuur blijft echter de algemene opvatting toegedaan, dat dit systeem niet moet worden toegepast voor administratieve benodigdheden, die in de handel zijn.

In het N.H.G.-bestuur en daarbuiten is reeds meermalen gesteld, dat de algemene opleiding tot arts en in het bijzonder de opleiding tot huisarts talrijke lacunes vertonen. Besloten werd hieraan in de naaste toekomst een conferentie te wijden. Als sprekers zullen worden gevraagd een aantal hoogleraren en een huisarts, terwijl voor deze conferentie nog een aantal belangstellenden en tevens vertegenwoordigers van alle Centra zullen worden uitgenodigd. Verder dan de probleemstelling zal de conferentie voorshands niet behoeven te gaan. Dit kan

ook van belang zijn voor de werkzaamheden van de Commissie Opleiding Huisarts, kortgeleden door de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst ingesteld, en waarin ook twee leden van het N.H.G.-bestuur zitting hebben. Besloten werd te trachten tot een voorlopige inventarisatie te komen van de tekorten in de opleiding tot (huis)arts; deze inventarisatie kregen alle bestuursleden individueel als „huiswerk” mee voor de volgende vergadering.

P. den Duyn, secretaris

JAARVERSLAG 1959 VAN DE COMMISSIE WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Had de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek van het Nederlands Huisartsen Genootschap in 1958 voornamelijk een op zichzelf gericht karakter, dit veranderde in 1959. Waarschijnlijk mede onder invloed van de conferentie van Woudschoten, door alle leden der commissie bijgewoond, begon zich meer een behoefte te doen gevoelen naar onderling contact met het bestuur en de commissies van het N.H.G. Dientengevolge ontstond een intensievere briefwisseling met het bestuur en deze leidde er toe dat een lid van de C.W.O. zitting nam in de congrescommissie en een ander lid in de Studiegroep Artikelendocumentatie. De conferentie van Woudschoten heeft overigens in alle gedurende het verslagjaar gehouden vergaderingen der commissie de aandacht gehad, met name wat betreft de vraag in hoeverre de commissie een bijdrage zou kunnen leveren tot de op deze conferentie genomen conclusies.

Wat het door haar te voeren beleid aangaat heeft de commissie, zich bezinnende op taken, functies en vele problemen, gestreefd naar een doelmatiger vergadertechniek; de instelling van een dagelijks bestuur, gevormd door voorzitter, secretaris en een der leden, heeft de overladenheid van de agenda's voor de voltallige vergadering der commissie kunnen elimineren. Omtrent urgentie van onderzoekingen, vraagstelling, methodiek en financiële consequenties daarvan, bleek voortdurend het coördineren daarvan met de doelstellingen van het N.H.G. een moeilijke opgave; dit gold ook ten opzichte van het vaststellen van de leiding van een bepaald onderzoek, waarbij is gebleken dat vaststelling daarvan reeds bij de voorbereiding in het belang kan zijn van nauwkeurige bepaling van competenties.

Gedurende het verslagjaar werden voorstellen tot onderzoekingen bij de commissie aanhangig gemaakt en ook de commissie zelf nam initiatieven, zoals bijvoorbeeld betreffende het onderzoek van het jaar 1960 en dat inzake huisartsenproblematiek. Negen nieuwe onderzoekingen werden bij de commissie in bespreking gebracht. In totaal zijn er sinds het bestaan van het Genootschap 39 onderzoekingen in de C.W.O. aan de orde geweest. De commissie heeft besloten de daartoe geëigende onderzoekingen te plaatsen op een lijst van individuele onderzoekingen, aangezien deze zich verder onttrekken aan haar gezichtsveld.

Betreffende geneesmiddelenonderzoek kan worden medegedeeld, dat Dr Nelemans van de Gezondheidsdienst T.N.O. heeft toegezegd in voorkomende gevallen van de bemiddeling van onze commissie gebruik te zullen maken. Een verzoek bismutal door huisartsen te laten testen, werd ingewilligd; het is thans in voorstudie bij het Centrum Twente. Afwizend werd beschikt op een verzoek tot het laten uitvoeren van een zwangerschapstest door leden van het N.H.G. — (1959) *huisarts en wetenschap* 2, 227.

De C.W.O. heeft zich tot taak gesteld eenmaal per jaar een „onderzoek van het jaar” in te stellen, waaraan zoveel mogelijk huisartsen moeten kunnen deelnemen. Het is gebleken dat de voorbereidingen voor deze „onderzoeken van het jaar” zeer veel tijd vergen, zodat men in de toekomst tijdig een onderwerp zal moeten voorbereiden en uitwerken. Op het N.H.G.-congres 1959 is het „abortus-onderzoek” als „onderzoek van het jaar 1960” aangekondigd; het vooronderzoek

moest in ijtempo geschieden. De C.W.O. heeft, gelet op deze ervaring, zich thans reeds gezet aan de voorbereiding en ontwikkeling van de „onderzoeken van het jaar 1961 en 1962”. Betreffende andere activiteiten kan worden gereleveerd, dat de commissie, die daarmee tegemoet wil komen aan een geleken behoefte, een lijst heeft samengesteld van eenvoudige onderwerpen voor onderzoek. Zij beschikt thans ook over een lijst met promotie-onderwerpen. Richtlijnen werden opgesteld, waaraan een eenvoudig onderzoek moet voldoen.

In de samenstelling van de commissie is gedurende het verslagjaar wijziging gekomen. Prof. Dr G. C. Heringa heeft zich teruggetrokken, Dr J. C. van Es trad als lid toe. Dr J. Admiraal heeft zich genoodzaakt gezien het commissielidmaatschap na enkele maanden weer neer te leggen. De commissie, die thans tien leden telt, vergaderde in het verslagjaar twaalf keer; eenmaal ontving zij op haar vergadering enkele leden van de Studiegroep Obestretie en Gynecologie.

Voor 1960 richt de activiteit van de commissie zich op betere voorlichting, op meergenoemd „onderzoek van het jaar” en op het bieden van de behulpzame hand aan de centra. Tot de opbouw van een bibliotheek van het N.H.G. hoopt de commissie het hare te kunnen bijdragen. Vooral wil zij trachten te komen tot welomschreven adviezen aan het N.H.G.-bestuur als bijdrage tot de verwezenlijking van de conclusies van Woudschoten. Ook wil zij die onderzoeken stimuleren, waarvan de uitvoering een bijdrage kan zijn tot verwezenlijking van de doelstellingen van het N.H.G.

Voor de
Commissie Wetenschappelijk Onderzoek
van het N.H.G.

I. Ph. L. Koperberg, secretaris

UIT DE CENTRA

Centrum Friesland

In het Centrum Friesland heeft zich gedurende de winter 1958-1959 een discussiegroep van twaalf deelnemers bezighouden met het onderwerp „sexuele problematiek in de huisartsenpraktijk”. Met tussenpozen van vier weken werden zes avonden belegd van 8 tot 10.30 uur op de eerste vrijdag van de maand. Aangezien het niet mogelijk was het gehele onderwerp te behandelen werd in overleg tussen de tien inleiders, de discussieleider en de verschillende adviseurs een programma opgesteld van de te behandelen onderwerpen.

De inleiders van alle zes avonden hadden zich tevoren opgegeven. Teneinde zich op hun onderwerp te kunnen voorbereiden werden zij door de adviseurs van literatuur voorzien. Als adviseurs traden op een psychiater (vier avonden), een psychiater in opleiding bij een psychosomatische afdeling en een gynecoloog. Elke avond hielden twee huisartsen-deelnemers een inleiding van twintig minuten. Zij gaven een korte theoretische uiteenzetting van hun onderwerp en illustreerden dat met eigen praktijkgevallen. Daarna ontwikkelde zich onder leiding van de discussieleider (Phaff) vervolgens een discussie, waaraan ook door de specialist-adviseur werd deelgenomen. Tenslotte werd door de specialist een korte samenvatting van het besprokene gegeven. Tevens trad de specialist op als rapporteur.

Bovengemelde organisatie heeft tot gevolg gehad dat het besprokene op hoog peil werd behandeld en de discussie zich dienovereenkomstig ontwikkelde. Na afloop waren de deelnemers zeer voldaan over de gang van zaken, mogelijk wel het meest de inleiders die gedwongen werden hun gedachten te laten gaan over een onderwerp dat zij tevoren onvoldoende beheersten. Doch niet alleen vermeerdering van kennis, ook bevordering van eigen emotionele ontwikkeling heeft in het teken van deze avonden gestaan. De trouwe opkomst der deelnemers was wel de beste graadmeter voor hun waardering.

Ter oriëntatie van de lezers volgt hier een kort overzicht van de onderwerpen zoals deze te Leeuwarden zijn behandeld.

Op de eerste bijeenkomst werd de gespreksvoering behandeld (Phaff) voor zover het betreft zaken in de sexuele sfeer. Uitgangspunt van deze inleiding was de eigen emotionele ontwikkeling van de arts. De wijze waarop hij zelf bepaalde situa-

NAALDBANDEN

voor de *TWEEDE EN DERDE* jaargang
van „huisarts en wetenschap”
zijn verkrijgbaar à f 3,75 per stuk.

★

*In deze banden kan men zelf,
de tekstpagina's van de jaargangen verzorgen.*

★

*Banden kunnen worden aangevraagd
door middel van storting
van f 3,75 op postgiro no. 2906
van Rotterdamse Bank, Kantoor Rapenburg te Leiden
met vermelding:
„huisarts en wetenschap”
naaldband 2e resp. 3e jaargang*

ties heeft opgelost of zich zou gedragen in situaties, waarmee hij nimmer werd geconfronteerd, zijn invoelend vermogen en de manier waarop hij zich zelf in het gesprek met de patiënt geeft, werd aan een kritische beschouwing onderworpen. Een gesprek te beginnen over sexuele moeilijkheden indien de patiënt zelf met zijn problemen komt is betrekkelijk gemakkelijk, doch moeilijker wordt dit, indien de arts achter bepaalde lichamelijke klachten, die reeds geruime tijd bestaan, sexuele problemen vermoedt. Nog moeilijker wordt het voor de huisarts de grenzen in acht te nemen binnen welke een gesprek met de patiënt zich zal mogen bewegen, doch het zich laten uitspreken door de patiënt en het begrijpend luisteren, zonder dat te diep op de conflicten wordt ingegaan, kan reeds therapeutisch en daardoor bevrijdend werken. Leidraad bij zo'n gesprek moet zijn de vertrouwensband die bestaat tussen huisarts en het gezin van de patiënt.

Het tweede onderwerp van de eerste bijeenkomst was de sexuele ontwikkeling op de kinderleeftijd (Roosdorp). Uitgangspunten waren de ontogenetische beschouwingen van *Hirschfeld* en de opvattingen van *Freud* over de kinderlijke sexualiteit. Op de tweede bijeenkomst werd behandeld de sexuele ontwikkeling in de puberteit. Wiemer besprak onder meer de invloed van cultuur en ethiek op de sexualiteit, het voorkomen en vóórkomen van neurotische stoornissen, de sexuele voorlichting, de onanie, het vraagstuk van de manifeste homoseksuelen, de sexuele bevrediging in verlovings- en de gemeenschap voor het huwelijk. Vervolgens refereerde Phaff als tweede onderwerp een groot aantal gegevens uit het Kinsey-rapport.

Charbon gaf op de derde bijeenkomst een inleiding over de potentiële stoornissen bij de man en v. d. Marel sprak over frigideiteit bij de vrouw. Vervolgens brachten Hoogwater en Vreeiling in de vierde vergadering perversies en homoseksualiteit ter sprake. Geboorteregeling werd door Phaff en Wiemer op de vijfde bijeenkomst besproken. De eerste bracht de ethisch-religieuze, medische, psychologische en sociale motieven bij